

سرسنانه	روحی حسین، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر مخاصمات مسلحانه دریاهای
مشخصات نشر	مؤلفان حسین روحی، غلامرضا طحانی تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	۱۷۰ ص، مصور (بخشی رنگی)، نقشه (رنگی)
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۵۲۳-۵۱-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	عنوان دیگر: حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر مخاصمات مسلحانه دریایی
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۶۸ - ۱۶۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر مخاصمات مسلحانه دریایی.
موضوع	جنگ دریایی (حقوق بین الملل)، حقوق دریاهای، قانون دریایی
شناسه افزوده	طحانی، غلامرضا، ۱۳۴۷
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشکده فرماندهی و ستاد. انتشارات
رده بندی کنگره	۱۳۹۲/۹/۶۵۶۲ KZ
رده بندی دیویی	۳۴۱/۶۴
شماره کتاب شناسی ملی	۳۲۳۹۸۰۵

عنوان : حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر مخاصمات مسلحانه دریاهای

دانشگاه فرماندهی ستاد آجا

مؤلفین : دکتر حسین روحی، غلامرضا طحانی

ویراستار : مرتضی جباری

طرح روی جلد : محمدرضا خزینه دارلو

صفحه آرای : مرتضی جباری

ناظر چاپ : حسین مؤمنی فرد

ناشر : انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

شمارگان

: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار : تابستان ۱۳۹۲

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : چاپخانه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت : ۶۰۰۰ تومان

نشانی : تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ،

دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

www.dafoosaja.ac.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۷۳۰۴

مسئولیت صحت مطالب بر عهده نویسنده می باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۱۳	فصل اول حقوق دریاها
۱۳	حقوق بین الملل دریاها
۱۳	منابع حقوق دریاها
۱۶	پیشینه حقوق دریاها
۱۸	مناطق مختلف دریایی
۱۹	انواع خط مبدأ
۲۱	آب های داخلی
۲۲	شرایط ورود و اقامت کشتی های خصوصی و تجاری به آب های داخلی
۲۳	مسئله پناهندگی به کشتی های تجاری در آب های داخلی
۲۳	برخورد با کشتی های جنگی
۲۳	آب های سرزمینی
۲۴	تعریف فعلی دریای سرزمینی
۲۴	اعمال صلاحیت قضایی در آب های سرزمینی
۲۴	مفهوم عبور بی ضرر در دریای سرزمینی
۲۶	عبور ترانزیت
۲۶	منطقه نظارت یا مجاور
۲۷	منطقه انحصاری اقتصادی
۳۸	فلات قاره
۲۹	وضع حقوقی تأسیسات و دستگاه های اکتشافی در فلات قاره
۳۰	فلات قاره و منابع اقتصادی ایران در خلیج فارس
۳۰	دریای آزاد
۳۲	قاعده پرچم

- کشتی‌های مشمول غنیمت‌گیری ————— ۹۸
- ملاک تعلق کشتی به دشمن ————— ۱۰۰
- نقل و انتقال پرچم کشتی ————— ۱۰۱
- اموال خارج از شمول غنائم ————— ۱۰۲
- دادگاه غنائم جنگی ————— ۱۰۲
- نحوه رسیدگی به دعاوی ناشی از غنائم جنگی در ایران ————— ۱۰۴
- مصایق عملی توقف و بازید کشتی‌های مشکوک و توقیف آن به‌عنوان غنائم دریایی ————— ۱۰۵
- توقیف کشتی‌های بی‌طرف حامل قاچاق جنگی در جنگ عراق با ایران ————— ۱۰۷
- اعمال حق تفتیش و ضبط بعد از آتش بس ————— ۱۰۷
- نحوه بازرسی از کشتی‌ها ————— ۱۰۸
- چگونگی بازرسی واحدهای شناور توسط واحدهای سطحی ————— ۱۰۹
- چگونگی بازرسی شناور توسط بال‌گرد ————— ۱۱۰
- چگونگی بازرسی واحدهای شناور توسط قایق‌های هجومی تکاوران ————— ۱۱۲
- دزدی دریایی ————— ۱۱۳
- حقوق و تکالیف کشورهای دیگر در مقابل دزدی دریایی ————— ۱۱۴
- خلاصه فصل پنجم ————— ۱۱۹
- فصل ششم آشنایی با تعدادی از سازمان‌های بین‌المللی ————— ۱۲۱
- تعریف حقوق بین‌الملل ————— ۱۲۲
- ماهیت حقوق بین‌الملل ————— ۱۲۲
- وضعیت دنیا از نظر حقوق بین‌الملل ————— ۱۲۳
- انواع مکاتب سیاسی ————— ۱۲۳
- مروری بر پیشینه تشکیل سازمان‌های بین‌المللی ————— ۱۲۴
- سازمان ملل متحد ————— ۱۲۶
- ارکان سازمان ملل متحد ————— ۱۳۱
- اهداف سازمان ملل متحد ————— ۱۳۵
- آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ————— ۱۳۵

- ۱۴۱ سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) _____
- ۱۴۳ سازمان بین‌المللی دریانوردی _____
- ۱۴۴ سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری _____
- ۱۴۵ سازمان تجارت جهانی _____
- ۱۴۷ کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) _____
- ۱۵۰ پلیس بین‌الملل (اینترپل) _____
- ۱۵۱ جنبش عدم تعهد _____
- ۱۵۳ شورای همکاری خلیج فارس _____
- ۱۵۶ خلاصه فصل ششم _____
- ۱۵۹ فصل هفتم نتیجه‌گیری _____
- ۱۶۰ مسائل مهم مورد توجه در زمینه حقوق بین‌الملل دریایی و مخاصمات
مسلحانه دریاها _____
- ۱۶۳ فهرست منابع و مآخذ _____

مقدمه:

انسان به خاطر دارا بودن دو بعد جسمی و روحی، در طول حیات خویش عملکردهای ضد و نقیضی از خود بروز می‌دهد. جنبه روحانی، انسان را به‌سوی اخلاق نیک، صداقت، ایثار، رشد معنوی و کمک به هموعان هدایت کرده و سوق می‌دهد، ولی جنبه جسمی و مادی، ممکن است او را به‌سوی تباهی، نابودی، قتل و خون‌ریزی وادارد.

به‌خاطر وجود چنین گرایشات و تمایلاتی در وجود انسان، علمای فاضل و اندیشمندان اهل قلم و تدبیر به این فکر افتادند، حال که جوامع در طول تاریخ از گزند جنگ‌ها مصون نبوده و جنگ و خون‌ریزی در میان انسان‌ها وجود دارد، چه بهتر که این اقدامات جنسی در چارچوب قوانین و مقرراتی منظم هدایت گردد تا بدین وسیله از گسترش خطرات و خسارات جنگ‌ها بکاهند و به حل و فصل جنگ‌هایی که بدون مقدمه شروع می‌شود، بپردازند. بدین علت بود که دانشمندان علم حقوق، به ویژه حقوق بین‌الملل، به این فکر افتادند که قواعد عرفی و رسومی موجود در بین ملت‌ها را در ارتباط با قواعد و مقررات جنگی جمع‌آوری کرده و برای مواردی که قواعدی موجود نیست، مقرراتی جدید وضع نمایند.

حضور یگان‌های متنوع نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در مناطق مختلف دنیا شامل گشت‌های خلیج عدن، کارورزی دانشجویان دانشگاه دریایی حضرت امام خمینی (ره) در آب‌های آزاد و انجام بازدیدهای دوسانه و نمایش پرچم همراه با اجرای تمرینات مشترک دریایی ایجاب می‌نماید که افسران ارشد نداجا با مفاهیم حقوق بین‌الملل به ویژه در خصوص مسایل مربوط به دریا و دریانوردی آشنا بوده تا بتوانند با یک رفتار آگاهانه و با پشتوانه حقوقی، از منافع به‌حق کشور در اقصی نقاط دنیا حراست نمایند.

در این کتاب به گوشه‌ای از موارد مربوط به حقوق دریاهای، وضعیت حقوقی مناطق پنج‌گانه دریایی، وضعیت حقوقی جنگ‌های دریایی، غنایم دریایی، دزدی دریایی و نیز تشریح مختصری از سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی اشاره شده است که توصیه می‌شود خوانندگان عزیز برای کسب آگاهی‌های بیشتر به منابع مربوطه که در ذیل هر مطلب آورده شده است مراجعه نمایند.